

Nederlands Warmtepomp Congres 2017

14 DECEMBER 2017 - HOTEL VAN DER VALK VEENENDAAL

Marktontwikkeling warmtepompen: business-as-
(un)usual? Besparen warmtepompen werkelijk
energie en CO2?

Frank Agterberg

Frank Agterberg is zelfstandig consultant en sinds begin 2017 vicevoorzitter van de Dutch Heat Pump Association (DHPA). Hij is onder andere ook voorzitter van

BodemenergieNL en actief in de energietransitie. Per 1 januari 2018 zal Frank Agterberg voorzitter worden van de DHPA. Hij volgt daarmee Peter Wagener op, die het voorzitterschap sinds 2009 heeft bekleed

Vraag 2...

- Besparen Warmtepompen
Energie en CO₂?

Het antwoord...

- JA!

De bewijzen... (o.a.)

StatLine

Warmtepompen; aantallen, thermisch vermogen en energiestromen

Gewijzigd op: 30 juni 2017

Thema's Recent Help

Zoeken...

Onderwerp ▼

Sector ▼

Warmtepompen ▼

Perioden ▼

	Aantal warmtepompen In gebruik genomen	Uit gebruik genomen	Opgesteld aan het einde van het jaar	Thermisch vermogen		Opgesteld aan het einde van het jaar	Energiestromen		Verbruik van elektriciteit en aardgas	Onttrekking van warmte uit bodem of lucht	Vermeden verbruik van fossiele energie	Vermeden emissie kooldioxide (CO ₂)
				In gebruik genomen	Uit gebruik genomen		Bruto warmteproductie warmtepompen	TJ				
aantal	MW-thermisch					TJ		mIn kg				
Totaal	Totaal warmtepompen											
2014	46 538	880	245 134	429	10	2 841	7 298	2 302	4 996	2 362	45	
2015	51 262	938	295 459	445	14	3 272	8 314	2 660	5 653	2 577	17	
2016**	73 862	1 478	367 843	559	12	3 819	9 633	3 142	6 491	2 839	8	

5.13 Netherlands

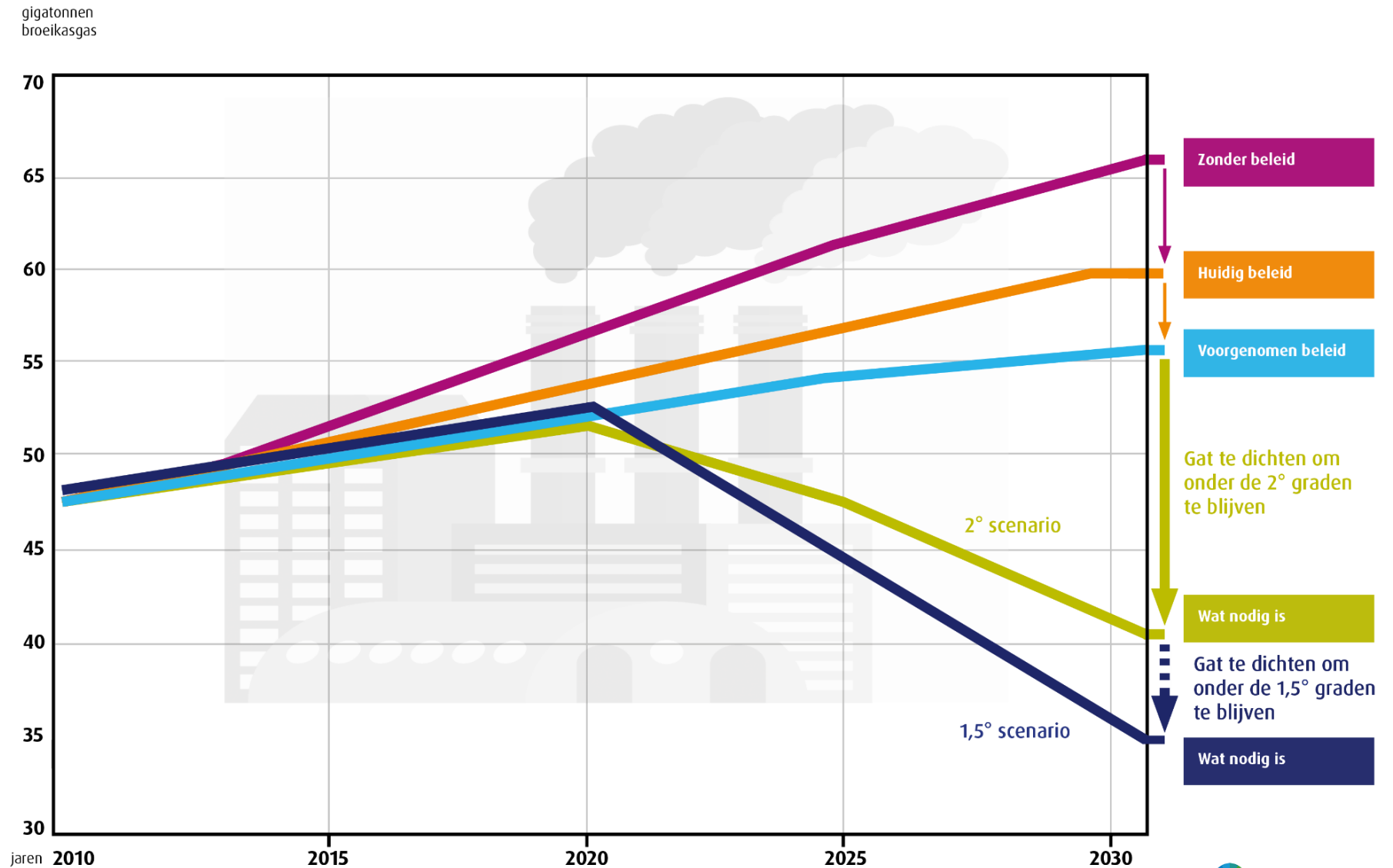
Heat pump benefits

	2016	Potential*
Sales	15k	253k
Stock	91k	3.3m
Renewable energy produced	2.7 TWh	98.2 TWh
CO2 emissions saved	0.69 Mt	25.6 Mt
Final energy saved	3.4 TWh	124 TWh
Full time jobs provided	1 220 Jobs	44 849 Jobs

Warmtepompen en zonneboilers tellen mee voor energiebesparing als hernieuwbare energie 'achter de meter'.

Veel nieuw beleid nodig om opwarming tegen te gaan

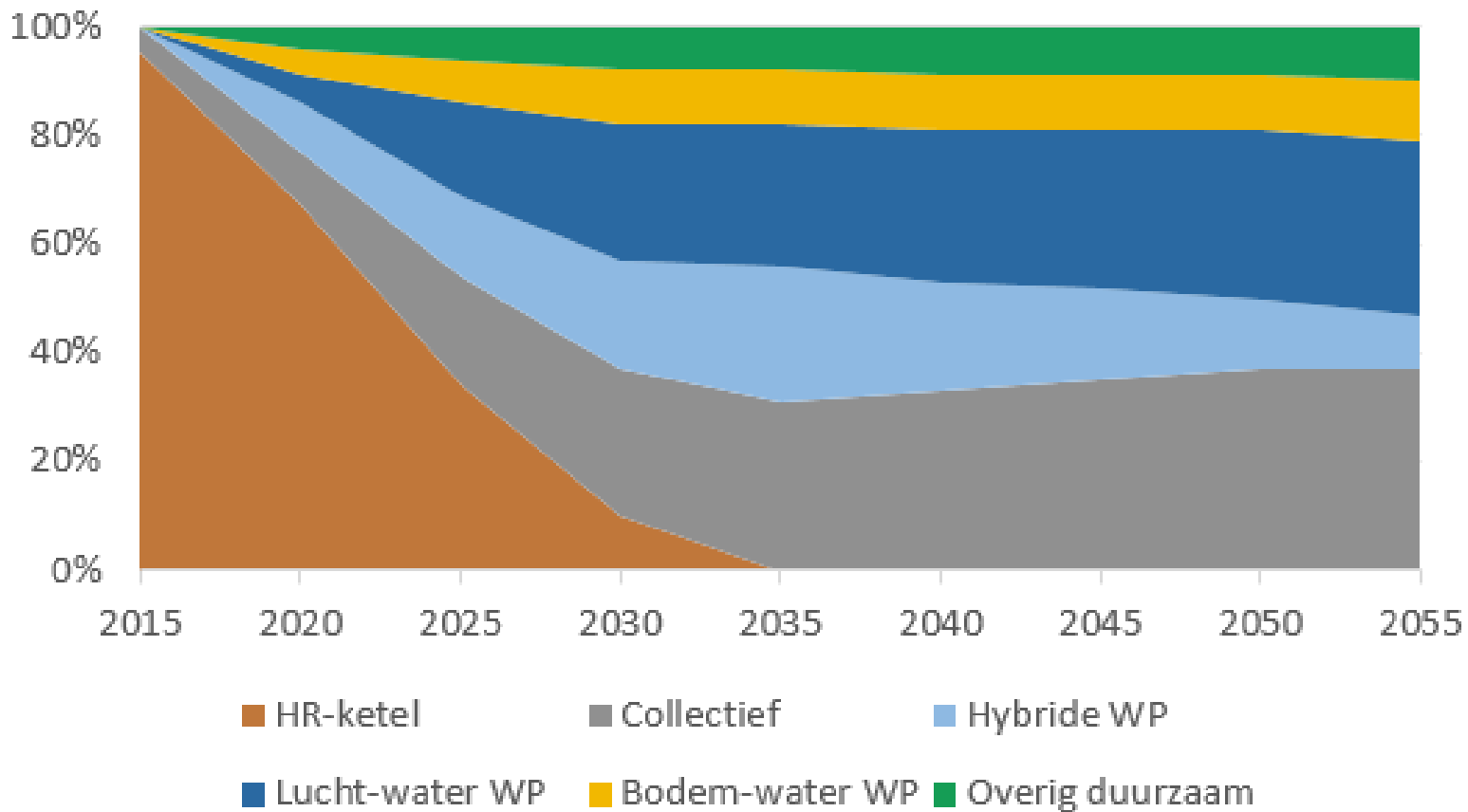
De noodzaak...

Bron: Nature juni 2016

De potentie...

Installaties per jaar

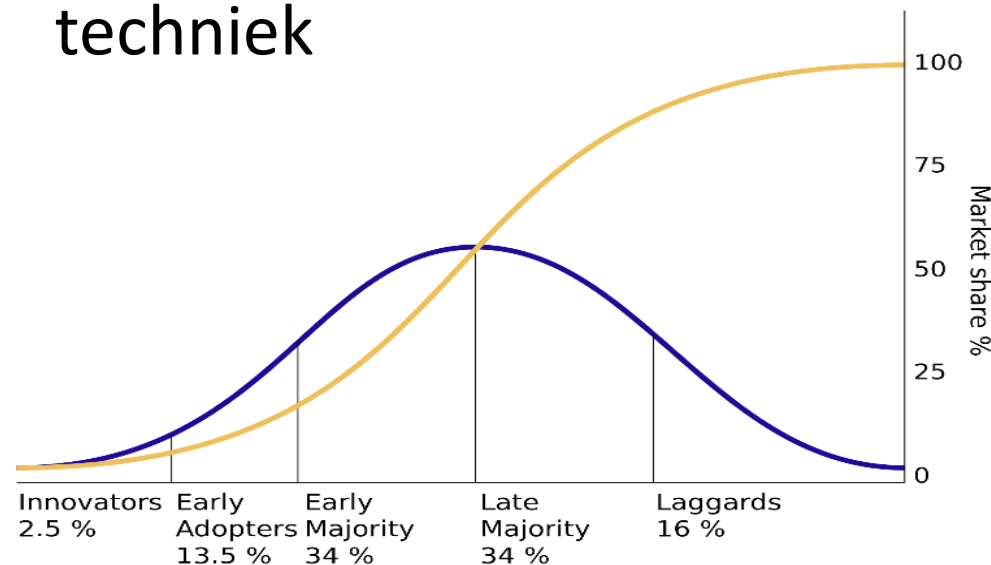
Vraag 1... Markttontwikkeling WP – business as (un)usual?

- Markttontwikkeling WP – business as **usual**?

Wel enige verwarring over de StaVaZa

Het antwoord...

- JA – ‘normaal’ vraag/aanbod ontwikkeling van innovatieve techniek

European Heat Pump Market and Statistics **Report 2017**

5.13 Netherlands

Heat pump benefits

	2016	Potential*
Sales	15k	253k
Stock	91k	3.3m
Renewable energy produced	2.7 TWh	98.2 TWh
CO2 emissions saved	0.69 Mt	25.6 Mt
Final energy saved	3.4 TWh	124 TWh
Full time jobs provided	1 220 Jobs	44 849 Jobs

StatLine

Warmtepompen; aantallen, thermisch vermogen en energiestromen

Gewijzigd op: 30 juni 2017

Onderwerp ▼

Sector ▼

Warmtepompen ▼

Perioden ▼

Aantal warmtepompen In gebruik genomen	Uit gebruik genomen	Opgesteld aan het einde van het jaar
---	---------------------------	---

aantal

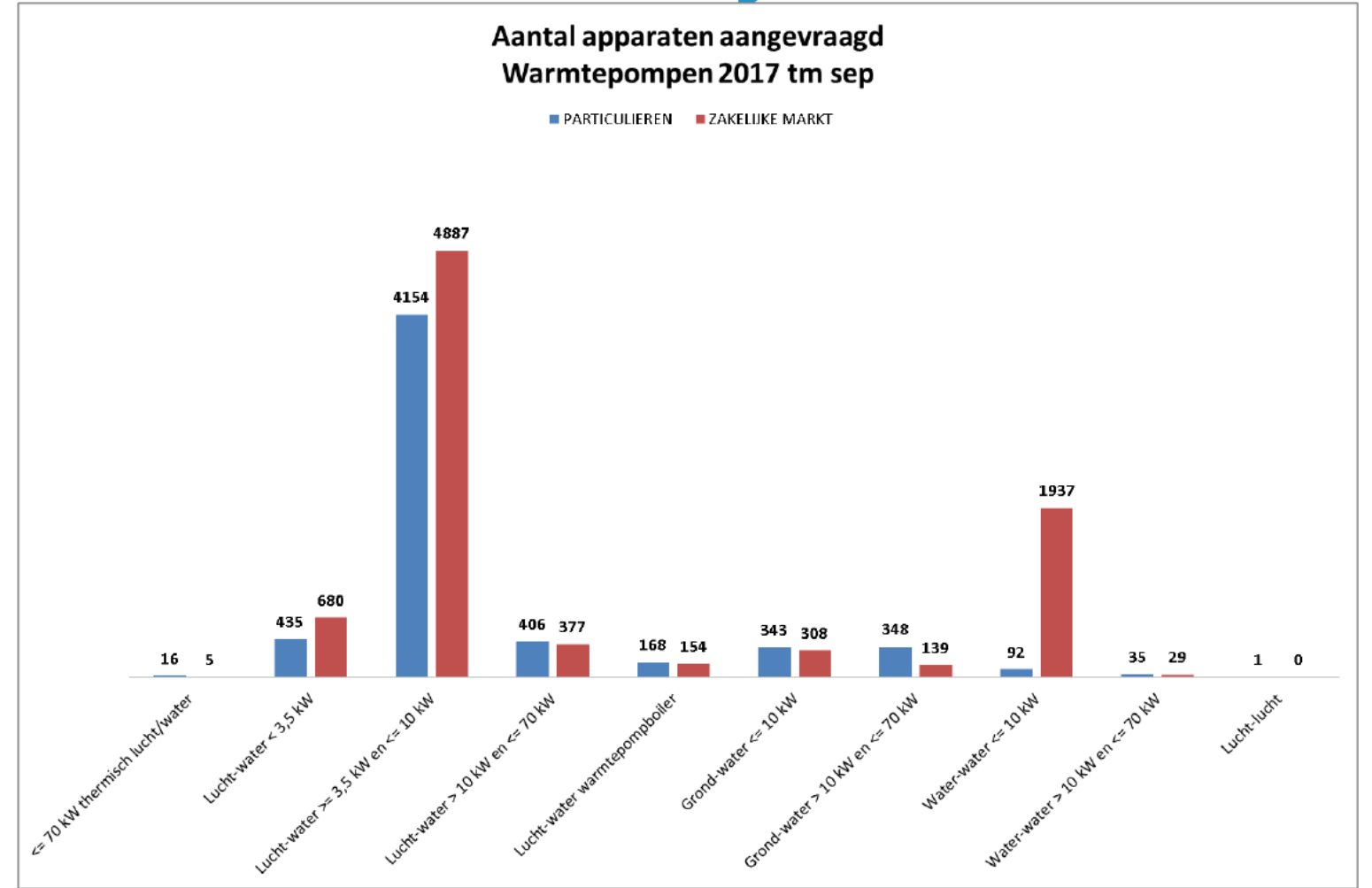
Totaal	Totaal warmtepompen	2014	46 538	880	245 134
		2015	51 262	938	295 459
		2016**	73 862	1 478	367 843
	Warmtepompen met bodemwarmte	2014	2 510	406	45 986
		2015	2 086	665	47 407
		2016**	4 065	529	50 943
	Warmtepompen met buitenluchtwarmte	2014	44 028	474	199 148
		2015	49 176	273	248 051
		2016**	69 797	949	316 899

Investeringssubsidie duurzame energie (ISDE)

Evaluatie Q3 2017

Aantal apparaten warmtepompen (Q3 2017), naar subcategorie

Prognose 2017 onder ISDE aange-
Vraagde WP o.b.v. extrapolatie:

+/- 19.350

= excl. ~1.000 open WKO's

→ Tot. ult. 2017: 390.000 WP

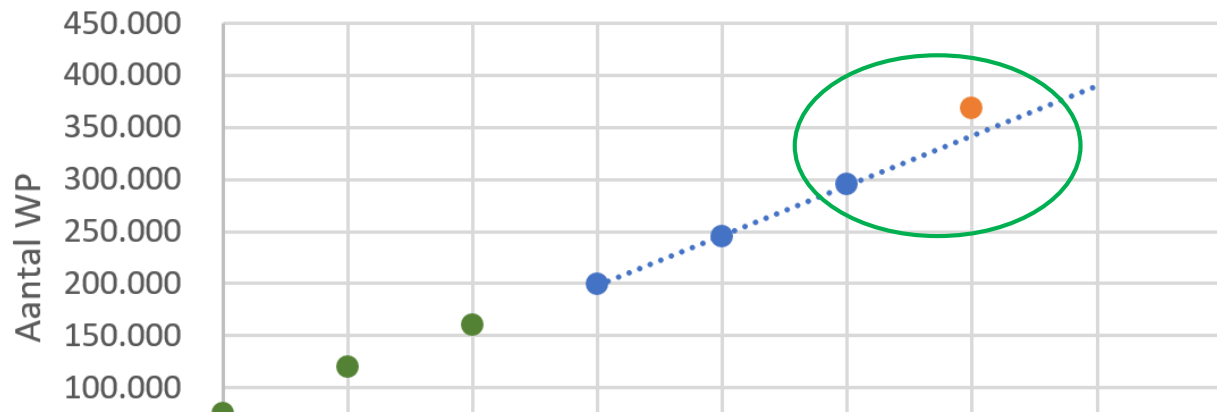
Vraag 1... Markttont- wikkeling WP – business as (un)usual?

- Markttontwikkeling WP –
business as **usual**?
- Markttontwikkeling WP –
business as **unusual**?

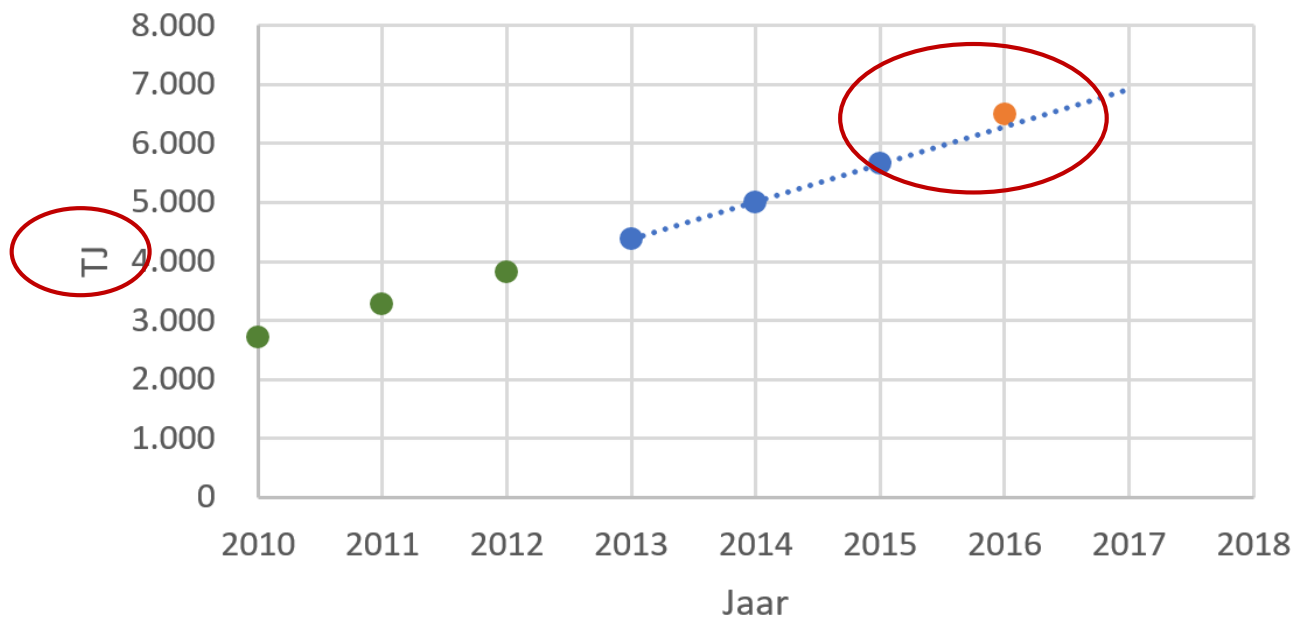
Het antwoord...

- JA – ‘normaal’ vraag/aanbod
ontwikkeling van innovatieve
techniek
- JA – stimulering &
randvoorwaarden voor groei
boven BAU

Aantal WP totaal met trend '13-'15

TJ 'duurzaam' uit bodem én lucht met trend

 Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Investeringssubsidie duurzame energie (ISDE)

Belemmeringen → beleid/instrumenten:

1. BouwBesluit/EPG

de toepassing van aardwarmte neemt met rond 30 procent toe. De groei van warmtepompen, ook met een groei van ongeveer 30 procent in deze periode, wordt na 2020 extra ondersteund door aanscherping van de eisen bij de nieuwbouw van woningen naar bijna energieneutraal. Bij het voorgenomen beleid speelt tevens het vervallen van de aansluitplicht voor gas in de nieuwbouw.

🕒 13 december 2017 03:43

CDA en D66 willen af van cv-ketels op gas

🐦 4 📘 362 🗨️ 0 ✉️

De gasgestookte cv-ketel moet worden uitgebannen. Dat is beter voor het klimaat, voor Groningen en voor de portemonnee, vinden CDA en D66. De beide regeringspartijen willen dat minister Eric Wiebes van Economische Zaken en Klimaat een plan maakt om de gasketel 'uit te faseren'.

Ze wijzen erop dat ieder jaar 400.000 cv-ketels in Nederland worden vervangen. Dat moeten voortaan moderne, zuinige ketels zijn, vindt Tweede Kamerlid Rob Jetten (D66). Bijvoorbeeld hybride cv-ketels, die vooral op elektriciteit draaien.

'Minder gas oppompen'

"Dan heb je een comfortabel warm huis, een fors lagere energierekening, minder CO2-uitstoot en we hoeven minder gas op te pompen in Groningen", zegt Jetten. Zijn CDA-collega Agnes Mulder vindt het 'belangrijk hier nu echt werk van te maken op een betaalbare manier' en stelt dat snelheid is geboden. "Dat zijn we verplicht aan onze inwoners van Groningen."

Een moderne ketel is nu vaak nog prijzig. Maar als ze grif van de hand gaan, daalt de prijs snel, verwachten de twee.

ZIE OOK: [Het alternatief voor gasverwarming is schreeuwend duur](#)

🕒 08 februari 2017 18:15

Het alternatief voor gasverwarming is schreeuwend duur

Een andere optie is het installeren van een warmtepomp. Die haalt warmte uit de bodem, water of lucht om je woning te verwarmen. Maar ook die warmtepomp is een flinke investering van minstens 15.000 euro, vooral omdat niet ieder huis er al geschikt voor is. Een doorsnee cv-ketel kost je ongeveer 1.500 euro.

Belemmeringen → beleid/instrumenten:

1. BouwBesluit/EPG

de toepassing van aardwarmte neemt met rond 30 procent toe. De groei van warmtepompen, ook met een groei van ongeveer 30 procent in deze periode, wordt na 2020 extra ondersteund door aanscherping van de eisen bij de nieuwbouw van woningen naar bijna energieneutraal. Bij het voorgenomen beleid speelt tevens het vervallen van de aansluitplicht voor gas in de nieuwbouw.

Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2017–2018

30 196

Duurzame ontwikkeling en beleid

Nr. 562

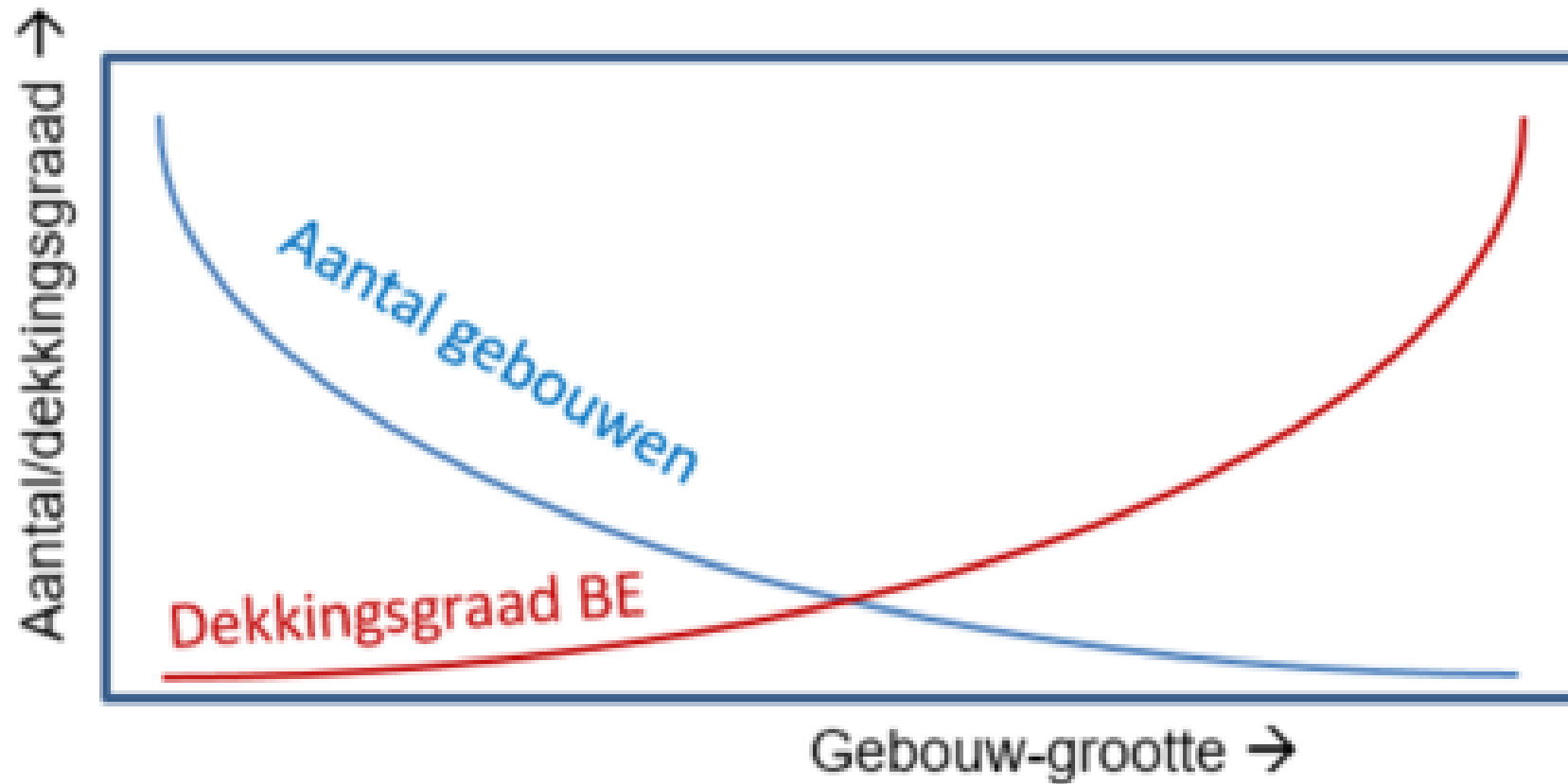
BRIEF VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

De bepalingsmethode voor de energieprestatie zal tot invoering van de nieuwe bepalingsmethode en de hierboven genoemde nieuwe BENG-eisen in 2020 ongewijzigd blijven.¹

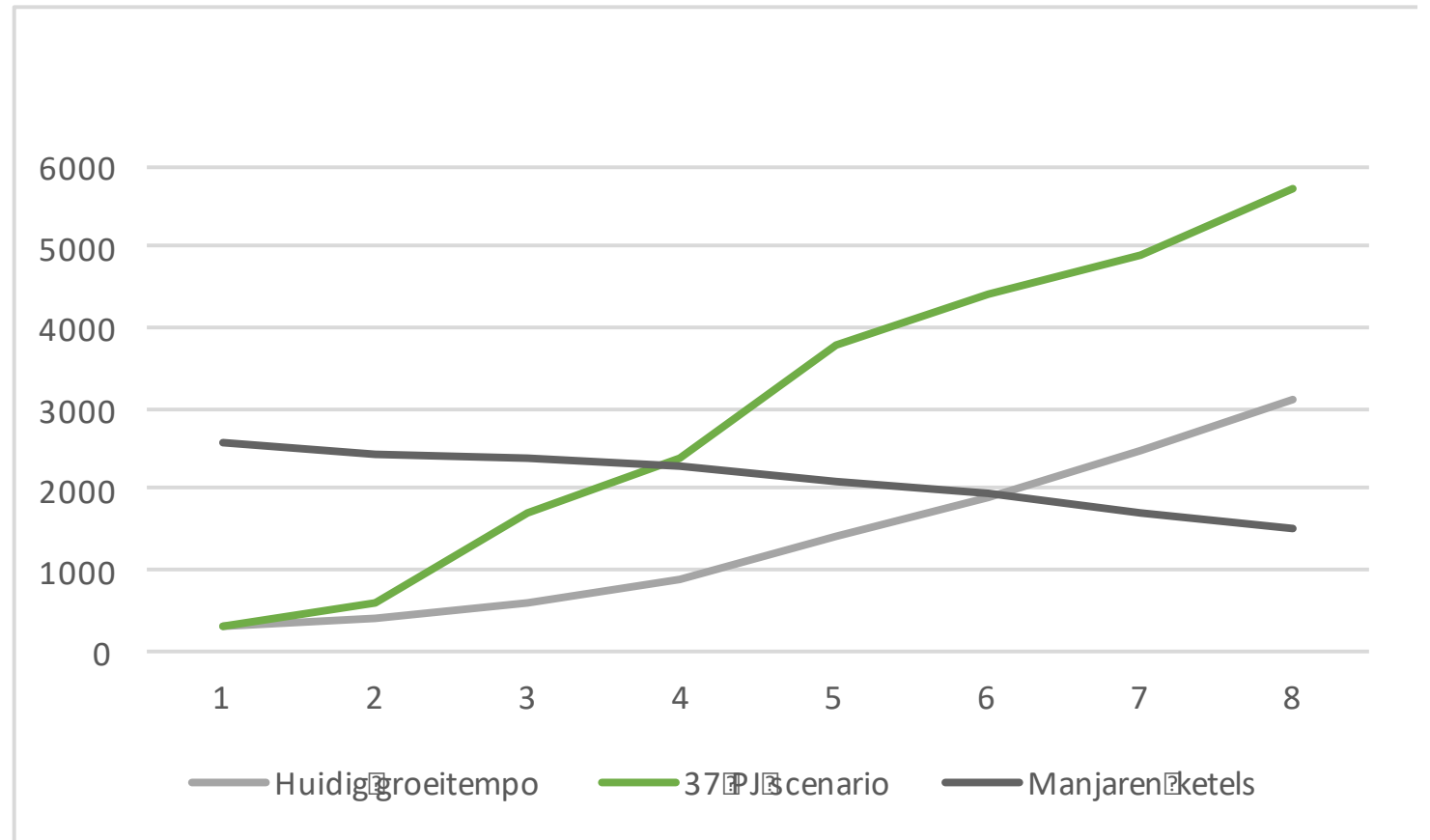
Belemmeringen → beleid/instrumenten:

2. Latente kansen bestaande bouw

Belemmeringen → beleid/instrumenten: 3. Installatiecapaciteit ('kundige handjes')

- Versnellingstafel TF3
- Green deal i.o.

Nederlands Warmtepomp Congres 2017

14 DECEMBER 2017 - HOTEL VAN DER VALK VEENENDAAL

Markontwikkeling warmtepompen: business-as-
(un)usual? Besparen warmtepompen werkelijk
energie en CO2?

Hoe snel willen
'we' gaan?

Frank Agterberg

Frank Agterberg is zelfstandig consultant en sinds begin 2017 vicevoorzitter van de Dutch Heat Pump Association (DHPA). Hij is onder andere ook voorzitter van

BodemenergieNL en actief in de energietransitie. Per 1 januari 2018 zal Frank Agterberg voorzitter worden van de DHPA. Hij volgt daarmee Peter Wagener op, die het voorzitterschap sinds 2009 heeft bekleed

